

Tegemoetkomingen voor mantelzorgers

UITGAVE NOVEMBER 2022

MANTELZORG STEEKKAART 2

Zorgen voor een familielid, buur of vriend die ernstig ziek is en zorg nodig heeft... veel mensen rollen er geleidelijk aan in.

Wat begint met af en toe een handje toesteken, evolueert stapje voor stapje naar meer intensieve zorg. Vaak is er al heel wat tijd verstreken voor je beseft dat je mantelzorg bent. Veel mantelzorgers vinden wat ze doen dan ook vanzelfsprekend.

Samana wil dat mantelzorgers de erkenning en waardering krijgen die ze verdienen. Er bestaat momenteel al een beperkt aantal tegemoetkomingen voor mantelzorgers die deze erkenning tastbaar maken.

1. De Vlaamse sociale bescherming

Iedere Vlaming betaalt (vanaf 26 jaar) een zorgbijdrage voor de Vlaamse sociale bescherming. CM-Zorgkas brengt deze Vlaamse sociale bescherming in de praktijk. Je betaalt hiervoor jaarlijks 54 euro (of 27 euro bij een verhoogde tegemoetkoming (www.cm.be/vt)). In Brussel kan je kiezen om je aan te sluiten. Zo draagt iedereen zijn steentje bij om zorg betaalbaar te houden.

De Vlaamse sociale bescherming bestaat momenteel uit: het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden (ZVZ), het zorgbudget voor mensen met een handicap (BOB), het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood. Een belangrijke vereiste om beroep te kunnen doen op een tegemoetkoming binnen de Vlaamse sociale bescherming is dat je in orde bent met je lidmaatschap bij de zorgkas.

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden

Het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden geeft rusthuisbewoners en zwaar zorgbehoevende personen die thuis verzorgd worden financiële steun. Zij krijgen maandelijks een vast bedrag van 130 euro als tegemoetkoming in de niet-medische kosten (gezinszorg, poetshulp, aankoop hulpmiddelen, mantelzorg, verblijfskosten in rusthuis of instelling, ...). Dit is een tegemoetkoming voor mantel- en thuiszorg.

Wie komt in aanmerking?

Om in aanmerking te komen moet je over een officieel attest beschikken dat voldoende verlies aan zelfredzaamheid bewijst (een attest van de Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid, vanuit gezinszorg, vanuit het Groeipakket of vanuit de ziekteverzekering). Indien je geen van bovenstaande attesten kan voorleggen, kan er een onderzoek gebeuren naar de graad van zorgbehoevendheid door de diensten Maatschappelijk Werk van de CM, de Diensten voor Gezinszorg (Familiehulp, Familiezorg, Landelijke Thuiszorg...) of de OCMW's. Iemand van deze diensten zal op basis van een bepaalde schaal de zorgbehoevendheid inschatten. Vanaf 1 juni 2021 wordt voor volwassenen de BelRAI-screener gebruikt om een inschatting te maken van de zorgbehoevendheid.

Mensen met een handicap hebben geen recht op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden als ze een persoonsvolgend budget ontvangen (www.cm.be/pvf) of voltijds verblijven in een bepaalde voorziening. Er is ook een tussenkomst voor residentiële zorg voorzien als je in een erkend rustoord, rust- en verzorgingstehuis of psychiatrische verzorgingsinstelling verblijft.

Hoe aanvragen?

De aanvraag gebeurt bij je CM-Zorgkas.

2. Tegemoetkomingen voor werkende mantelzorgers

Werk combineren met mantelzorg is niet altijd evident. Stoppen met werken heeft vaak grote financiële gevolgen en is een ingrijpende beslissing. Gelukkig bestaan er een aantal manieren om de combinatie tussen werk en mantelzorg haalbaar te maken.

Het tijdskrediet met motief geeft de werknemers recht op een voltijds, halftijds of 1/5de tijdskrediet tot maximum 51 maanden omwille van de volgende zorgmotieven:

- om voor hun kind te zorgen tot de leeftijd van 8 jaar;
- voor het verlenen van palliatieve verzorging;
- voor het verlenen van bijstand of verzorging aan een zwaar ziek gezins- of familielid;
- om zorg te dragen voor hun kind met een handicap tot de leeftijd van 21 jaar;
- voor het verlenen van bijstand of verzorging aan hun minderjarig zwaar ziek kind of aan een minderjarig zwaar ziek kind dat gezinslid is.

Je kan dit tijdskrediet tot maximum 51 maanden opnemen.

Daarnaast bestaan er thematische verloven zoals het ouderschapsverlof, palliatief verlof, het verlof voor medische bijstand en het mantelzorgverlof. Hiervoor zijn andere voorwaarden van toepassing.

Voor beide systemen kan een uitkering verkregen worden. De vergoedingen zijn afhankelijk van een aantal criteria (bv. de sector waarin je werkt, leeftijd, hoelang je al werkt,...). Beide soorten verlof (tijdskrediet en thematisch verlof) kunnen na elkaar opgenomen worden. In sommige situaties en onder bepaalde voorwaarden kan de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie voorzien als aanvulling op de uitkering.

De mogelijkheden zijn anders in de openbare sector. Om je hierover te informeren start je best met een gesprekje bij je personeelsdienst en/of bij je vakbond.

Meer info rond mantelzorg en werken vind je terug in Steekkaart 4 'Mantelzorg en buitenshuis werken'.

Je kan deze aanvragen via mantelzorg@samana.be

Kijk ook eens op www.mantelzorgers.be

3. Gemeentelijke mantelzorgpremie

Als erkende mantelzorgvereniging vindt Samana het belangrijk dat er in elke gemeente een mantelzorgpremie bestaat. Ook in 2020 maakten we een stand van zaken op van deze uitkeringen.

75% van de Vlaamse gemeenten ondersteunt mantelzorgers met een mantelzorgpremie, een status quo in vergelijking met voorbije jaren.

De gemiddelde mantelzorgpremie bedraagt 26 euro per maand. Dit is een daling tegenover 2018 toen de premie nog 29 euro bedroeg.

Er zijn meestal een hele reeks voorwaarden waaraan je moet voldoen om recht te hebben op de gemeentelijke mantelzorgpremie. De gemeenten beslissen hier autonoom over. De meest voorkomende voorwaarden gaan over:

- het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger
- leeftijd
- mantelzorgers en zorgbehoevende die in de gemeente wonen
- de mate van zelfredzaamheid
- een familieband

Elke gemeente kan zelf over bijkomende voorwaarden beslissen.

Om te weten of jouw gemeente een gemeentelijke mantelzorgpremie toekent, kijk je eens op www.ma-zo.be. Je kan ook steeds contact opnemen met de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds, je gemeente of OCMW. Of vraag de brochure 'gemeentelijke mantelzorgpremie' op via mantelzorg@samana.be

Neem ook eens een kijkje op www.samana.be/mantelzorg of schrijf je in op de maandelijkse nieuwsbrief voor mantelzorgers:

www.samana.be/nieuwsbrief

Meer info vind je ook op www.mantelzorgers.be